

Memo

Aan: Gemeenteraad Oude IJsselstreek

Cc:

Van: College van B&W

Datum: 30 januari 2018

Kenmerk: 18ini00189

Onderwerp: Verbeterplan interne beheersing in relatie tot jaarrekeningcontrole 2017

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente in control is. Alleen als we in voldoende mate inzicht hebben in onze kansen en risico's en daar ook naar handelen, zijn we in staat de doelen te bereiken die we met elkaar hebben afgesproken. De afgelopen jaren hebben we ons dan ook, samen met u, ingezet voor het in de grip krijgen van onze financiën en het verbeteren van de sturing. We hebben hierin al belangrijke stappen gezet, maar we zijn er nog niet. Op 4 december 2017 hebben we in de commissie AFE een presentatie gegeven over interne beheersing en daarbij benadrukt dat dit verder gaat dan grip op financiën en accountantscontrole van de jaarrekening. Daarbij hebben we u ook beloofd om rond de zomer van 2018 met een plan van aanpak voor de verdere verbetering van de interne beheersing te komen. Vooruitlopend daarop hechten wij eraan u nu reeds te informeren over de wijze waarop we bij de jaarrekening 2017 omgaan met het sociaal domein en gaan we ook kort in op de boardletter van de accountant. Op de raadscommissie AFE van 5 februari 2018, kunnen we de strekking van deze memo nader toelichten.

Onzekerheid jaarrekening 2016

Bij de jaarrekening 2016 ontvingen we geen goedkeurende verklaring van de accountant. De reden daarvoor is geheel gelegen binnen het sociaal domein. De accountant concludeerde dat in 2016 onzekerheid heerste op Jeugdzorg en Wmo¹ van in totaal € 5,3 miljoen, terwijl de grens voor de controle op € 3,3 miljoen lag. De onzekerheid hoorde voor € 2,7 miljoen bij de zorg in natura en voor € 2,6 miljoen bij de persoonsgebonden budgetten. Hieronder geven we in meer detail aan wat de reden van de onzekerheid was en wat we in 2017 zullen doen om de onzekerheid voldoende te beperken.

Zorg in natura

De gemeente heeft voor het uitvoeren van de (nieuwe) taken op het gebied van Jeugdzorg en Wmo contracten afgesloten met tientallen zorgaanbieders. Deze zorgaanbieders leveren zorg aan inwoners en declareren deze kosten bij de gemeente. Voor de accountant van de gemeente is van belang dat er voldoende zekerheid is dat de gedeclareerde zorg, ook daadwerkelijk is geleverd aan de inwoners.

In hoofdlijnen bestaan hiertoe de volgende mogelijkheden:

- a) Steunen op de accountants van de zorgaanbieders
- b) Aanvullende werkzaamheden in het eigen controleproces bij de gemeente
- c) Aanvullende werkzaamheden uitvoeren bij de zorgaanbieders

¹ Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, waaronder bijvoorbeeld huishoudelijke hulp en persoonlijke begeleiding vallen

d) Maken van een definitieve afrekening per zorgaanbieder

Voor 2016 hadden we gekozen voor enkel optie a). In de praktijk bleek het in 2016 niet voor alle zorgaanbieders mogelijk om (tijdig) een accountantsverklaring bij ons in te dienen. Hierdoor was de onzekerheid over de prestatielevering groter dan we op voorhand hadden voorzien.

Voor 2017 voeren we een combinatie van bovengenoemde maatregelen a), b) en d) uit.² Hierdoor is de kans dat we in 2017 de onzekerheid voldoende weten terug te dringen aanzienlijk vergroot. Bij de controlemaatregelen voor de jaarrekening 2017 hebben we er nadrukkelijk voor gekozen om onze inwoners niet te belasten met aanvullende vragen, omdat we vinden dat we een kwetsbare doelgroep niet moeten lastigvallen als dit niet strikt noodzakelijk is. Het controleplan waarin we de maatregelen hebben opgenomen, is reeds afgestemd met onze accountant en die kan zich hierin vinden.

Persoonsgebonden budget

De administratieve afhandeling van persoonsgebonden budgetten, inclusief het betalen van declaraties, is wettelijk belegd bij de Sociale Verzekerings Bank (SVB). De SVB is ook verantwoordelijk voor het uitvoeren van een bepaalde controles op de PGB's. Vanwege allerlei perikelen hebben die controles in de eerste 10 maanden van 2016 niet naar behoren plaatsgevonden. Dit heeft in 2016 geleid tot een afkeurende accountantsverklaring bij de financiële overzichten van de SVB. Dit had voor gemeenten tot gevolg dat elke gemeentelijke accountant de PGB-kosten in principe als onzekerheid aanmerkte. Veel gemeenten hebben dit voor kennisgeving aangenomen, omdat de onzekerheid rondom PGB's geen invloed had op het oordeel van de accountant bij de jaarrekening van de gemeente. Voor onze gemeente had dit echter wel invloed, omdat het volume aan PGB's bij ons relatief groot is. Consequentie hiervan is de afhankelijkheid van de SVB als het gaat om een goedkeurende accountantsverklaring. Onze accountant stelde in 2016 voor om zelf aanvullende informatie bij PGB-cliënten op te vragen. Dit hebben wij destijds ook gedaan, maar het bleek niet altijd mogelijk en werd door onze inwoners ook als belastend ervaren. In afstemming met de accountant zijn toen geen aanvullende werkzaamheden meer verricht.

Voor 2017 is het op dit moment nog onduidelijk of de SVB de controles wel op een adequate manier heeft uitgevoerd. Daarnaast is de beroepsorganisatie van accountants NBA op het moment van schrijven bezig een notitie te maken voor hun leden hoe zij dienen om te gaan met de controle op PGB's. Pas als hier meer duidelijkheid over is, kunnen wij de consequenties inschatten. Wij hebben hierover reeds overleg met onze accountant.

Los daarvan zijn wij al bezig een controleplan te maken, waarin we antwoord geven op de vraag hoe we voldoende zekerheid krijgen bij de PGB-kosten. Gezien de ervaringen van vorig jaar en omdat wij in ons beleid de mens centraal stellen en vinden dat kwetsbare inwoners niet de dupe mogen worden van eventuele tekortkomingen bij overheidsinstanties (als in dit geval de SVB), kiezen wij er dit jaar voor onze cliënten niet separaat te benaderen, anders dan we reeds doen in het kader van bijvoorbeeld keukentafel-/herindicatiegesprekken. Op korte termijn zullen wij ons voorstel nader afstemmen met onze accountant. Dit voorstel wordt definitief zodra de notitie van de NBA beschikbaar is, hetgeen naar verwachting op zijn vroegst pas in februari zal zijn.

Boardletter 2017

Naast het sociaal domein, heeft de accountant in zijn boardletter een aantal aanbevelingen opgenomen over andere onderwerpen. Allereerst zijn wij verheugd dat de accountant vaststelt dat in er 2017 de nodige stappen zijn gezet om de interne beheersing te verbeteren. Diverse punten uit 2016 zijn doorgevoerd en afgehandeld. Openstaande opmerkingen zijn intern met de betrokken

² Optie c) is een administratief zwaar middel, dat we voor 2017 niet opportuun achten

teamleiders/programmamanager besproken, waarbij een keuze is gemaakt voor prioritering in 2018. In het plan van aanpak interne beheersing komen wij hier nader op terug.

Afsluitend

Met de maatregelen die we in deze brief hebben genoemd en het plan voor verbetering van de interne beheersing in algemene zin waarover we u rond de zomer van 2018 nader zullen informeren, denken wij in voldoende mate antwoord te geven op de vraag hoe we komen tot verdere versterking van de interne beheersing. Voor de duidelijkheid: wij sturen voor 2017 al nadrukkelijk aan op het ontvangen van een goedkeurende accountantsverklaring. Aangezien wij hierbij voor een deel afhankelijk blijven van derden, kunnen wij dit op voorhand helaas niet garanderen. Belangrijk is dat we alles doen, wat we reëel gezien op dit moment ook kunnen doen, zonder onze inwoners hierbij te belasten.